

Jarosław A. Sobkowiak

Od Redakcji

Studia Theologica Varsaviensia 47/1, 9-12

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

OD REDAKCJI

Kościół od początku swego istnienia starał się z jednej strony zachować wierność Tradycji, z drugiej zaś otwierać się na znaki czasu. Wydaje się, iż jednym z punktów działalności Kościoła łączącej ową wierność z aktualizacją przesłania Ewangelii jest katecheza dorosłych. Pokazuje ona bowiem, iż rośnie liczba osób dorosłych, które bądź nie otrzymały odpowiedniej formacji religijnej, bądź też z powodu innych zaniedbań ich wiara religijna jest niedojrzała. Tej właśnie problematyce będzie poświęcony prezentowany numer pisma.

Chciałbym zwrócić uwagę Czytelnika na pewne zmiany poczynione w naszym półroczniku. Otóż, począwszy od tego numeru, pierwsza część zeszytu – *Artykuły* – będzie poświęcona jednej z wybranych specjalności teologicznych, a w jej ramach określi się, co w danym momencie jest problemem najbardziej palącym. W części drugiej – *Varia* – będzie zaś miejsce na publikacje o szerszej tematyce, mającej na celu prezentację szeroko pojętej twórczości teologicznej, czy to w formie artykułów naukowych czy też sprawozdań dotyczących bieżącej i ważnej działalności różnych ośrodków teologicznych. Mamy nadzieję, że nowa formuła półrocznika przyczyni się do jeszcze bardziej konkretnego podejmowania aktualnych problemów teologicznych.

Partię artykułów otwiera tekst Kazimierza Misiaszka SDB poświęcony problematyce katechezy dorosłych, ze szczególnym uwzględnieniem motywów, jakie jej towarzyszą. Autor, ukazując stałe miejsce katechezy dorosłych w misji ewangelizacyjnej Kościoła, zwraca uwagę na motywy psychologiczne i społeczne podejmowania tego typu katechezy. Do tego dochodzą jeszcze motywy eklezjalne, ukazujące dorosłemu Kościół jako wspólnotę jego życia i rozwoju. Znaczenie katechezy w życiu liturgicznym Kościoła przejawia się również w całości roku liturgicznego. Na ten właśnie katechumenalny i mistagogiczny charakter roku liturgicznego zwraca uwagę autor

kolejnego artykułu, ks. Daniel Brzeziński. Wskazuje on, iż katechumenat musi dotyczyć nie tylko okresów szczególnie uprzywilejowanych w Kościele (Wielki Post i Wielkanoc), ale musi on być obecny w całości roku liturgicznego. W kolejnym tekście ks. Stanisław Dziekoński proponuje powrót do problematyki katechezy dorosłych przy okazji udzielania sakramentów inicjacji chrześcijańskiej dzieciom i młodzieży. W rzeczywistości współczesnego Kościoła przyzwyczailiśmy się do ścisłego wiązania tych sakramentów z bardzo określonymi grupami wiekowymi. Tymczasem dają one niesamowite możliwości wykorzystania ich jako nowej sytuacji sakramentalnej dla katechezy dorosłych. Katecheza to nie tylko sposób głoszenia Ewangelii w jakimś ogólnym wymiarze, ale głoszenie jej dla konkretnych osób, z uwzględnieniem specyfiki ich życia. Niezbędne jest zatem jasne określenie celów takiej katechezy. Szerszy wpływ na życie człowieka wierzącego zyskuje ona wtedy, gdy przemienia całość tego życia. Stąd pilna potrzeba pedagogizacji dorosłych, by poprzez właściwe korzystanie z wiedzy naukowej dotyczącej wychowania i samowychowania, pełniej oddziaływać na życie własne i tych, którzy są poddani wpływowi wychowawczemu osób dorosłych (ks. Janusz Mastalski). Ks. Piotr Tomasiak, przywołując doświadczenia włoskie w przygotowywaniu katechizmu dla dorosłych, stawia pytanie o ich wykorzystanie w Polsce. Proponuje, by zachowując otwartość na możliwość własnych opracowań, umieć jednocześnie korzystać z doświadczeń tych, którzy już pewne możliwości pracy katechetycznej z dorosłymi wypracowali w sposób bardziej rozwinięty. Część katechetyczną numeru zamyka artykuł ks. Rafała Bednarczyka poświęcony formacji dorosłych w strukturach Akcji Katolickiej. Autor ukazuje szczególne jej rozumienie przez ks. Stefana Wyszyńskiego. Warto zwrócić uwagę przynajmniej na jeden z jej istotnych elementów, jakim jest realizm w ocenie sytuacji duszpasterskiej i na jej bazie podejmowanych działań.

W drugiej części, podejmującej bardziej zróżnicowaną – zarówno co do treści, jak i co do formy – problematykę, warto odnotować tekst ks. Józefa Grzywaczewskiego poświęcony modernizmowi jako nieudanej próbie dialogu teologa z naukami ścisłymi. Co prawda modernizm należy już do historii, niemniej można odnotować odżywanie pewnych idei tamtego okresu. Wydaje się, że odpowiedzią na to powracające zagrożenie może być książka Benedykta XVI *Jezus z Nazaretu*. Następny artykuł nawiązuje do koncepcji

i aksjologii obrazu w teologii Jana Damasceńskiego. Autor artykułu (Piotr Feliga), prezentując zasadnicze elementy tej koncepcji pokazuje również jej słabe strony i elementy niespójne oraz przywołuje współczesnych krytyków tej koncepcji. Kolejny tekst jest sprawozdaniem z sympozjum, jakie odbyło się w Rzymie (listopad 2008), poświęconego 50. rocznicy śmierci papieża Piusa XII. Celem sympozjum było ukazanie proroczego aspektu myśli Piusa XII w kontekście Soboru Watykańskiego II. W propozycji powtórnego odczytania Piusa XII ważne jest zastosowanie odpowiedniej metody interpretacji. Zdaje się nią być właściwie rozumiana hermeneutyka odnowy w kontekście Tradycji (ks. Andrzej Dobrzyński).

Partię recenzji otwiera omówienie niewielkiej książki poświęconej metodologii (ks. Stanisław Dziekoński). Kolejna, z omawianych pozycji, wpisuje się w tradycję ksiąg pamiątkowych, tym razem poświęcona biskupowi legnickiemu Stefanowi Cichemu (ks. Jan Decyk). Warto odnotować także pozycję wpisującą się w nurt liturgiki, jaką jest dzieło zbiorowe, wydane przez *Oxford University*, a poświęconą historii chrześcijańskiego kultu (ks. Paweł Cieślik). Książka L.F. Ladarii, poświęcona problematyce Jezusa Chrystusa jako zbawiciela ukazuje w sposób wysoce kompetentny problemy związane ze sposobem uprawiania teologii, zwłaszcza w aspekcie chrześcijańskiego rozumienia zbawienia (Jacek Późnański SJ). Dalsza propozycja dotyczy nowego podręcznika teologii moralnej. Jego cechą charakterystyczną są trzy perspektywy: epistemologiczna – uwzględniająca encyklikę Jana Pawła II *Veritatis splendor*, personalistyczna – uwzględniająca dobro osoby i dla osoby, oraz chrystocentryczna – rozumiana jako zakorzeniony dynamizm działania (bp Andrzej F. Dziuba). Następną z omawianych książek jest interesującym komentarzem do encykliki Benedykta XVI o nadziei (bp Andrzej F. Dziuba). Trzecia z omawianych przez bpa Antoniego F. Dziubę książek dotyczy koncepcji filozofii prawa Antonia Rosminiego. W dzisiejszym świecie istnieje potrzeba dowartościowania duchowości mężczyzny. Temu zagadnieniu jest poświęcona kolejna recenzja (Mateusz Kowalczyk). Z kolei pamiętnik życia kard. Adama Kozłowieckiego przybliży jeszcze bardziej tę znaną postać Kościoła (ks. Janusz Gajda). Również ks. Janusz Gajda jest autorem recenzji dotyczącej książki poświęconej myśli teologicznej na terenie Zambii. Sylwetka wybitnego misjonarza Indii, o. Mariana Żelazka, stała się przedmiotem omówienia autorstwa Leona Nieściora

OMI. Z kolei Waldemar C i s ł o prezentuje książkę poświęconą inkulturacji. Szczególnym jej atutem jest zebranie i omówienie dokumentów Kościoła w tym względzie. Kolejną pozycją jest książka stanowiąca drugi tom serii *Studia nad myślą Jana Pawła II*, poświęcona eschatologicznemu ukierunkowaniu adoracji w nauczaniu Jana Pawła II (Dominika Ż u k o w s k a). Katarzyna F l a d e r omawia pozycję ukazującą wpływ myśli Jana Pawła II na sztukę. Ostatnią z omawianych pozycji jest książka ukazująca teologiczne podstawy misji w nauczaniu Jana Pawła II (ks. Kamil W i ę s y k).

Numer zamyka tradycyjnie Kronika Wydziału Teologicznego (Wojciech K l u j OMI).

Jarosław A. Sobkowiak MIC
redaktor naczelny